

Referat fra møte i arbeidsgruppa i Haugaland vannområde

Møte: 31. januar 2019, Tysvær rådhus

Til stede:		
Tysvær kommune	Marlin Øvregård Løvås	X
Haugesund kommune	Ingrid Ebne	Meldt forfall
Haugesund kommune	Svanhild Lygre Andersen	Meldt forfall
Karmøy kommune	Peder Christiansen	Meldt forfall
Vindafjord kommune	Harald Olav Stuhaug	X
Bokn kommune	Kjell Arne Valentinsen	
Fylkesmannen, miljøvernavdelingen	Ørjan Simonsen	X
Fylkesmannen, landbruksavdelingen	Monica Dahlmo	X
Fylkesmannen, landbruksavdelingen	Nono Dimby	Meldt forfall
Rogaland fylkeskommune, vannregionmyndigheten	Vegard Næss	X
Sekretariat vannområde Haugaland	Sven-Kato Ege	X

Sak 1 Godkjenning av referat fra forrige møte i arbeidsgruppa

Vedtak sak 1:

Arbeidsgruppa i Haugaland vannområde godkjenner referatet fra møtet i arbeidsgruppa (8.11.18).

Sak 2 Kommunene informerer

Man tok en «runde rundt bordet» om hva som skjer omkring vannarbeidet.

Tysvær kommune:

- Man har fått utkast til rapportene fra kartleggingene av innløpsbekker til Skjoldafjorden (sjørretprosjektet) og Årvikelva.
- På bakgrunn av ovennevnte rapporter, har man søkt om midler fra Miljødirektoratet for prioriterte habitatforbedrende tiltak, undersøkelser av redoksforhold for elvemusling i Årvikelva og kartlegging av gjedde i Årvikelva.
- Rådgivende Biologer har sendt to tilskuddssøknader for videre prosjekter i Tysvær. Den ene gjelder prøvefiske med garn i Fuglavatnet i Grindevassdraget, for å undersøke forekomst av anadrom fisk og vurdere behov for etablering av nytt gyteområde i utløpet av innsjøen. Den andre gjelder organisering av innsamling av skjellprøver og registrering av fangst av sjørret ved fritidsfiske i sjø i Skjoldafjorden/Grindafjorden, inkludert analyse av skjellprøvene. Begge prosjektene vil, om man får tilskudd, være et samarbeid mellom Rådgivende Biologer og Tysvær jeger- og fiskerforening.

Vindafjord kommune:

- VA i Vindafjord kommune er i gang med å kartlegge renseløsninger, følge opp avvik og gjennomføre tilsyn i Vatsvassdraget. Området er høyeste prioritet for oppfølging fra kommunens side.
- Statens vegvesen skal ruste opp fylkesveien til Vikebygd. Man ønsker derfor å utnytte opparbeidet infrastruktur, til å overføre nåværende kommunalt utslipp fra renseanlegg i Skjold til Ålfjorden.
- Områdene rundt Skjoldafjorden inngår sannsynligvis i ordningen om miljøavtaler fra 2020.
- Det ble gjennomført årsmøte i Aksjon Vatsvassdrag 17. januar.
- På bondelagsmøte i Vats, hvor det ble informert om produksjonstilleggssøknad, fremkom det at flere igjen bruker fosforholdig kunstgjødsel.

Fylkesmannen (landbruk):

- NIBIO gjennomførte i 2018 et forprosjekt knyttet til kantvegetasjon langs naturlige og «sterkt modifiserte vannforekomster». Hensikten er at et hovedprosjektet kan danne grunnlag for en veileder for etablering og vedlikehold av kantsoner langs jordbrukselver på Jæren/i Rogaland.
- Man har fått avslag på søknad om et forprosjekt på vaskevann fra fjørfehus.
- I løpet av 2018 har det blitt gjennomført et kartleggingsprosjekt på næringsavrenning fra veksthus i de fleste gartneri i Rogaland og Vestfold. Dagens situasjon er kartlagt, avrenningen beregnet og aktuelle tiltak er diskutert. I tillegg har Fylkesmennene i Rogaland og Vestfold og Telemark, sammen med gartnerlagene i de to fylkene, startet opp et prosjekt for å hjelpe gartnerne å finne gode løsninger for å redusere avrenningen.

- I forbindelse med den frivillige ordningen «miljøvennlig gjødselspredning» på Rennesøy, har det vært en diskusjon om man kan tillate bruk av SMIL-midler til trekkør under vei. Dette er ikke avklart ennå. Fylkesmannen oppfordrer kommunene til å tenke på tilrettelegging for slike rør i forbindelse med utbedring og anleggelse av vei hvor dette kan være aktuelt.

- SMIL-midler er en viktig kilde til tiltak etter vannforskriften. Det har ikke blitt søkt om forurensningstiltak i 2018 for Haugalandet. Som en konsekvens av dette, vil mindre midler bli tildelt Haugalandet for 2019. Fylkesmannen lister opp noen tips til SMIL-tiltak man kan søke om:

- Hydrotekniske tiltak som skal hindre erosjon og utgraving i kantsonene til bekker.
- Flere bønder kan få 100% finansiert innleid hjelp til en plan for tiltak langs en vannforekomst under forutsetning at de selv i etterkant søker SMIL til tiltak som er foreslått i planen.
- Tak på eksisterende gjødsellager kan delfinansieres med SMIL. Viktig at bonden har minst 8 (aller helst 10) måneders lagerkapasitet for at SMIL kan gis. Gjelder kun eksisterende bygg, og ikke nybygg (Innovasjon Norge).

Fylkesmannen (miljø):

- Det jobbes kontinuerlig med oppdatering av status for vannforekomster i Vann-Nett.

- Man følger opp kalkingsprosjekter i fylket.

- Det er ventet at midler til overvåking av vannforekomster for 2019 er i samme størrelsesorden som for 2018. En del vannforekomster er allerede bestemt overvåket, men det er fortsatt mulighet til å spille inn forslag til vannforekomster å overvåke. Harald Olav Stuhaug viste til at det ikke er noe kunnskapsgrunnlag om økologisk tilstand i Ølmedalsvatnet og Børkjelandsvatnet, slik at disse to vannforekomstene kan være aktuelle for undersøkelser. I sistnevnte har det vært oppblomstringer av blågrønnbakterier.

Fylkeskommunen:

- Fylkeskommunen har sendt ut tilsagnsbrev til prosjekter som ble innvilget støtte fra den fylkeskommunale tilskuddsordningen for vannmiljøtiltak ifjor høst.

- Utlysingsbrev for den fylkeskommunale tilskuddsordningen for vannmiljøtiltak 2019 kommer snart ut.

Sak 3 Overvåking av vannforekomster i Haugaland vannområde 2018

Vannområdekoordinator gjennomgikk hovedfunnene fra fjorårets kartlegginger av vannforekomster på Haugalandet:

Overvåking av utvalgte kystvannforekomster:

Resultatene fra overvåkingen overrasket ikke. Bortsett fra Boknasundet, viste samtlige lokaliteter tegn på organisk belastning, men det var kun i Viksefjorden at man fant tilstedeværelse av oksygenfritt bunnvann. Som følge av organisk belastning havnet samtlige vannforekomster (bortsett fra Boknasundet) i «moderat» eller dårligere tilstand. Fellesnevneren er at vannforekomstene påvirkes av terskler, som hindrer en naturlig sirkulasjon og fornyelse av vann. Man er derfor usikre på om standard miljømål skal oppnås i disse forekomstene, eller om man skal ha egne individuelle miljømål tilpasset disse særpregede vannforekomstene. For å avgjøre dette, fortalte Ørjan Simonsen at man ser for seg å gjennomføre en kjerneprøvetaking, for å se hvordan tilstanden har vært i før menneskelig påvirkning.

Overvåking av Vats- og Landavatnet:

Vats- og Landavatnet påvirkes fortsatt i stor grad av næringsstoffavrenning fra nedbørfeltet. Vatsvatnet er i samme tilstandsklasse («moderat») som ved forrige overvåking i 2009, mens Landavatnet går fra tilstandsklassen «svært dårlig» til «dårlig». Den mest åpenbare endringen, som viser at tiltak i nedbørfeltet kan ha hatt en viss effekt, er nedgangen i fosforkonsentrasjon i bunnsediment. I begge vannforekomstene er det nedgang i konsentrasjon, men det er kun i Landavatnet at reduksjonen er signifikant.

Ørjan Simonsen mente at det burde etableres en fast overvåking av innsjøene og tilløpsbekkene, som en del av et større overvåkingsprogram. Han foreslo, sammen med Vegard Næss, i tillegg å vurdere kjemisk prøvetaking for å kunne spore kilder til næringsstofftilførselen.

Overvåking av tilløpbekker til Viksefjorden (Haugesundsiden):

Et utvalg av stasjoner var plassert i nedbørfeltet til Viksefjorden, for å kunne fange opp eventuelle påvirkninger fra områder hvor teknisk enhet i Haugesund var usikre på nåværende avløpsinstallasjoners renseseffekt. Samlet vurdering viste at tilløpsbekkene i noen grad er påvirket av organisk belastning (bekkene som havner i «moderat» tilstand, ligger tett opp til «god» tilstand), mest sannsynlig, fra private avløp. Det er kun i området rundt Toratjønn at resultatene tydelig indikerer en næringsbelastning, og at denne er knyttet til landbruk eller en ødelagt drensledning.

På grunn av den tørre sommeren, oppfylte ikke alle stasjoner metodespesifikke krav. Konsulentene foreslo derfor å gjennomføre en oppfølgende undersøkelse på disse stasjonene, for å verifisere fjorårets resultater.

Som en del av oppdraget, ble også to potensielle vandringshindre i utløpbekker fra Førlandsvatnet og Bakkavatnet undersøkt. På førstnevnte lokalitet var vandringshinderet absolutt, mens det i sistnevnte var temporært.

Sak 4 Årsrapport for Haugaland vannområde 2018

Vannområdekoordinator la frem forslag til årsrapport for 2018. Det kom innspill til mindre endringer, som følges opp.

Vedtak sak 4:

Arbeidsgruppa i Haugaland vannområde anbefaler Haugaland vannområdeutvalg å godkjenne årsrapporten for Haugaland vannområde høsten 2018.

Sak 5 Oppsummering av sjørretprosjektet i Skjoldafjordbassenget

Det ble gitt en orientering av miljøvernrådgiver i Tysvær kommune, Marlin Løvås, om sjørretprosjektet i Skjoldafjordbassenget, og en lignende kartlegging i Årvikelva. I tillegg ble enkelte utdrag fra rapport fremvist.

Sak 6 Orientering om status for prosjektet «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet

Vannområdekoordinator orienterte deltakerne om status for prosjektet «frivillige tiltak i landbruket» på Haugalandet.

Sak 7 Innspill og forslag til vannforskriftsarbeid

Det ble ikke tid til innspill og forslag til videre vannforskriftsarbeid. Saken vil bli tatt opp på neste møte i arbeidsgruppa.

Sak 8 Møteplan for Haugaland vannområde (2019)

Dato, tid	Utvalg/gruppe/seminar ol.	Vert/sted	Tema/saker
April Kl. 13.00-16.00	Vann og avløpsgruppen i Haugaland vannområde	Tysvær rådhus	Ikke fastsatt dato
23. mai Kl. 10.15-13.15	Arbeidsgruppa i Haugaland vannområde	Tysvær rådhus	
18. juni Kl. 9.30-12.00	Haugaland vannområdeutvalg	Tysvær rådhus	
12. september Kl. 10.15-13.15	Arbeidsgruppa i Haugaland vannområde	Tysvær rådhus	
26. september Kl. 8.30-11.30	Vann og avløpsgruppen i Haugaland vannområde	Tysvær rådhus	
7. november Kl. 10.15-13.15	Arbeidsgruppa i Haugaland vannområde	Tysvær rådhus	
12. desember Kl. 13.00-16.00	Vann og avløpsgruppen i Haugaland vannområde	Tysvær rådhus	

Eventuelt: